

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Antequam habeatur concio quid agendum. cap. 16.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](#)

afferre memoriæ . Nam vehementer id defatigat mentem, ac spiritum arefacit, & vigorem , ac necessarium ad alacriter & neroosè agendum habitum imminuit .

Ante Concionem, in ipfa, & post Concionem quid faciendum.

Cap. XVI.

P Ridie concionis, ad deuotionem excitandam vtile erit ali-
quam penam assumere, iejunium, vel abstinentiam, aut flagellū, aut humile quiddam . Oratio dein matutina ante cō-
cionem poterit esse de materia prædicanda, vt ad se referat,
qua alijs persuadet in animo habet . Hæc planè sunt arma ,
qua Christus Apostolos docuit, vt ab alijs dæmonia ejicerent.
Hoc, inquit, genus dæmoniorum non ejicitur nisi in iejunio, &
oratione, iejunij nomine, quamcumque corporis afflictionem
amplectens. In suis orationibus memor sit carum precum —
quas Christus morti proximus ad Patrem fudit, nō solum pro
eis, quos secum habebat Apostolis, sed etiam pro omnibus qui
credituri essent per verbum Apostolorum, & omniū qui Euangeliū
prædicaturi essent vsque ad finem mundi. Hæc oratio,
filij dilectissimi, non poterit nō esse Patri acceptissima pro his
oblata, qui præsentem audituri sunt Concionem. Seipsum cō-
mendet sanctissimæ Trinitati, Patri memoriam, Filio intelle-
ctum, Spiritui sancto voluntatem. In sacrificio Missæ preceretur
vt diuinum verbum, & sibi, & alijs fructuosum existat . Cum
proxima instat hora concionis dirigat orationem ad Spiritū
sanctum, B. Virginem, Angelum suum Custodem , & alios cu-
stodes Angelos eorum qui concionē audituri sunt, vt causam
suorum, qui sibi commissi à Deo sunt iuuent, & suppleant ipsi
quod sibi defecerit, & ad sanctos suos Patronos. Eit admonitio
D. Angust. Ipsa hora, inquit, accedens priusquam exerat pro-
ferentem linguam ad Deum, eleuet sc̄ientem animam, vt eru-
et quod biberit, vel quod impleuerit fundat.] Et ibidē cap.
ultimo affert exemplum Esther, qua allocutura Regé pro fa-
lute populi temporali, orauit vt congruum, & compositū ser-
monem in os eius daret; quāto magis id facere debet, qui pro
eterna salute hominum in verbo, & doctrina elaboraturus est.
Item inter orationes D. Ambr. ad populū habitas, hæc preces

Orat. 3.

*Lib. 4. cap.
15. de doct.
Christ.*

habetur, Obsecro Domine, & suppliciter rogo, da mihi semper
humilem scientiam, quæ edificet, & da mitissimam, & sapientē
loquentiam, quæ neficiat inflari, & de suis bonis super fratres

D d d 3 extolli .

*Ante Cōcio-
nem præpara-
tio,*

extolli. Pone, quæso in ore meo, verbum consolationis & ædificationis, & exhortationis per Spiritum sanctum tuum, ut bonus ad meliora valeat exhortari, & eos qui peruersè graduntur ad tuæ rectitudinis lineæ reuocare verbo, & exemplo, sint verba quæ dederis seruo tuo tanquam acutissima facula, & ardentes sagittæ quæ penetrant, & incendant mentes audiætum

*Ser. de pa-
ti. & confu-
mat. secus.* ad timorem, & amorem tuum. Sicut & S. Chrysost. ponit orationem quam habeat, qui se ad legendum parat vel ad audiendum in hac verba: Domine Iesu Christe aperi oculos meos, &

aures cordis mei, ut audiā eloquia tua, & intelligam, & faciat voluntatem tuam, Domine, quia incola ego sum in terra, ne occultaueris a me mandata tua, sed reuelā oculos meos, & considerabo mirabilia de lege tua, in te enim sperauit Deus meus, ut tu cor meum illustres. Ecclesia in sacro antequam recitet Euangeliū orat. Munda cor meum, & labia mea omnipotens Deus, & quæ sequuntur. Itemq; debet Christianus Orator etiā pro Auditoribus orare, sicut & populus pro se, & pro ipso a quo est verbum Dei acceptus, quia sine Dei spiritu non poterunt, qui audiunt moueri ac persuaderi, prædicante Paulo nemo creditit præter Lydiā purpurariam, cuius Dominus aperuit cor, intendere his quæ dicebantur a Paulo. Quare ipse D. Paulus orat, pro se orationem fieri, ut Deus aperiat ostium sermonis ad loquendum mysterium Christi. Est autem ostium ipsa voluntas, quæ per peccatum clausa & obstinata aperitur, cum pulsanti Christo per verbū Dei aures, & auditum præbeamus. Huc facit illud D. Leonis, qui ut excitaret populum, ut pro se oraret, ait, Ad commune pertinet lucrum, si potueritis me habere deuotū, quia vestrae impenditur ædificationi quicquid nostra tribuitur facultati. ¶ Persuasum sibi habeat quod nemo de Deo sine Deo bene loquitur, siq; ad dicendum ascendat sine precibus, non speret tanto le muneri satisfactum. Refert Plutarchus, Periclem vnum ex magnis Oratoribus ad dicendum timidè accedere solitum, & non priusquam Deos precatus esset, ne quod verbum sibi excidere patarentur quod posse auditoribus offensionem afferre. Nobis qui Deum verum, & viuum colimus, quibus tanto mains periculum imminet quanto sunt difficiliores explicandas res quanto grauiora, nempe de æternitate tractanda negotia quid igitur studij in ope divina imploranda ponendum erit? Oret etiam Deum ut a se aferat omnem spiritum ambitionis, & replete cor feruente spiritu, quo sic afficiat alios. Accedat cum magna fiducia in Deum fidens

Act. 16.

Coloff. 4.

*Serm. 2. de
paff.*

*Exemplum
Periclis.*

fidens virtuti ipsius, Euangelij, ac verbi diuini, quod est potens perrumpere etiam obdurate corda hominum, licet enim magna sit superbia mundi, est tamē vox Domini qua cōfringit Cedros; & licet non desint flammæ cupiditatis, ac irarum, vox tamen Domini est efficax intercidere flamas, est vox in virtute & magnificentia.

In ipsa Conciione, & post eam. Cap. XVII.

In ipsa Concione quomodo se gerere debeat monerem. **N**isi per totum hunc tractatum haec sparsim sub diuersis titulis allata essent, tamen pauca haec addidero. Primo, accedens ad pulpitiū, renouet intentionē gloriæ Dei, & zeli animarum, habendo illud in ore, & corde. Domine labia mea aperies, & os meum annunciat laudem tuam, vel illud, Misereor super turbam istam, vel, Domine da verbum euangelizanti virtute multa. Recordetur Pauli dicentis, In Deo, & coram Deo in Christo loquimur. Coram Deo stare est eius præsentiam, ante nos ponere cum magna reverentia, ac desiderio, ut ipse cognoscatur, & ametur, cumq; magna fide, vt Moyses, de quo dicitur: Inuisibilem enim sicut videntem sustinuit. In Christo loqui, est personam Christi induere, desiderando ut ipse loquatur in nobis, & optando ut tales simus in hoc munere, ut digni simus adimplere que desunt passionum Christi in nobis. Secundo, cum primum in suggestum ascendit post reverentiam genu flexo ad altare exhibitam, salutem auditores aperto capite. Tum cetera p: o regionis probato more peragat. In gesu, habitu, motu, ac primis verbis præferat grauitatem, modestiam, humilitatem, sed haec nullo modo affectata, & facta sit, sed vera, simplex, religiosa, vultum item serenum atque pacatum componat. Aliqui præferunt vultum ita venerabilem, ac piuum, ut videantur solo aspectu dimidium Concionis antequam incipiunt, peregisse. Non sit leuis in circumspicendo auditores, denique fugiat omnem suspicionem leuitatis & affectus grauitatis. Non nimis immoretur dum se componit. Vidi enim aliquando nonnullos, qui longam traherent morā, dum aptant subsellium, pileum, superpellicium, & alia. Diligenter autem curet, ut teneat in principio vocem naturalem, ac familiarem & moderatam. Tertio, curet quantum fieri Non turbet, ut habeat hunc animum semper paratum, ut numquam turba ex quacumque occasione turbetur, siue ob paucitatem audiēt.

D d d 4 tium,